

Dönem : 4
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 322

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudî Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Dışişleri ve Plan Komisyonları Raporları (1/342)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 71 - 1999/4258

7 . 8 1975

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 8 . 1975 tarihine kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudî Arabistan Krallığı Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Kültür Anlaşması»nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Ülkeler arasındaki dostlukların kültür alanındaki mübadelelerle güçlendirilmesinin ve pekiştirilmesinin büyük bir önem taşıdığını gözönünde tutan hükümetimiz, Suudî Arabistan Krallığı ile kültürel ilişkilerin geliştirilmesini yararlı mütalaa etmiştir.

Bu nedenle, ülkemiz ile Suudî Arabistan Krallığı arasındaki kültürel ilişkileri bir hukukî temele bağlamak ve bu ilişkileri daha planlı ve devamlı bir şekilde yürütmek üzere, iki ülke Riyad'da, 1 Mayıs 1974 tarihinde «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudî Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Kültür Anlaşması»nı imzalamışlardır.

Anlaşma, niteliği itibarıyla, bugüne kadar Hükümetimizin özellikle diğer Arap ve İslâm devletleriyle yapmış olduğu kültür anlaşmalarının benzeridir.

Her iki ülke arasında kültür, eğitim ve bilim ilişkilerini genişletmek, ilmi ve edebî eserlerin mübadelesi, müzelerdeki eski eserlerin incelenmesi, spor temasları, sergiler tanzimi, ilmi konferanslar tertibi, eğitici ve bilimsel film, ders ve radyo programları teatisi, okullarda yekdiğerinin tarih ve coğrafyasının bilimsel kıstaslara uygun şekilde okutulması, yürürlükteki millî kanun ve tüzüklere uygun olarak öğrenci bursları verilmesi, karşılıklı kültür merkezleri kurulması ve Anlaşmanın uygulanması için en az iki yılda bir Karma Komisyon teşkili bu anlaşmanın başlıca esasları arasındadır.

Suudî Arabistan ile aramızda var olan tarihî ve kül ürel bağlar karşısında, iki ülkenin bir kültür anlaşması yapmalarının ilişkilerimizin gelişmesinde olumlu rol oynayacağı düşünülmektedir.

Söz konusu Anlaşma'nın onaylanması için Büyük Millet Meclisine gönderilmesi Bakanlar Kurulu'nun yüksek takdirlerine sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/342
Karar No. : 3

29 . 1 . 1976

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığımız tarafından Komisyonumuza tevdi buyrulan, «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Kültür Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı.» İlgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının tümü üzerinde yapılan olumlu görüşmelerden sonra maddelere geçilmiş ve tasarının aynen kabulüne karar verilmiştir.

Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Adana
M. Hulusi Özkul

Başkan V.
Bolu
Abdi Özkök

Sözcü
Tokat
Feyzullah Değerli

Kâtip
Antalya
Faiz Sarlar

Antalya
Remzi Yılmaz

Balıkesir
Necati Cebe

Balıkesir
Ahmet Akçael

Eskişehir
Murat Kâhyaoğlu

Gaziantep
Mustafa Güneş

Isparta
Mustafa Cesur

İstanbul
İhsan Toksarı

Kocaeli
Sabri Yahşi
İmzada bulunamadı

Kayseri
T. Doğan Avcıgil

Samsun
Ali Acar

Tekirdağ
Ömer Kahraman

Dışişleri Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/342
Karar No. : 6

19 . 3 . 1976

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Kültür Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da uygun bulunmuş ve mezkûr tasarının aynen kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Plan Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı
Ankara
Orhan Alp

Sözcü
Çorum
Yâsin Hatiboğlu

Kâtip
Konya
Şener Battal

Ankara
Kâmil Kırıkoğlu

Balıkesir
Cihat Bilgehan

Balıkesir
A. İhsan Kırımlı

Burdur
Ali Sanlı

Bursa
Cemal Külâhlı

Çorum
Cahit Angın

Edirne
İlhan Işık

Eskişehir
Orhan Oğuz

İstanbul
Mustafa Parlar

İstanbul
Reşit Ülker

İzmir
Şinasi Osma

Muğla
Ali Döğeri
İmzada bulunamadı

Muş
T. İleri Dikmen

Samsun
Ali Acar

Van
M. Salih Yıldız

Zonguldak
M. Zeki Okur

Bütçe Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plan Komisyonu

Esas No. : 1/342

Karar No. : 106

6. 5. 1976

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyrulan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile, Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Kültür Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu dair Kanun tasarısı» ilgili Bakanlık temsilcilerinin de hazır bulunduğu oturumda incelendi ve görüşüldü :

Ülkeler arasındaki dostlukların kültür alanındaki mübadelelerle güçlendirilmesinin ve pekiştirilmesinin büyük bir önem taşıdığını gözönünde tutan Hükümetimiz, Suudi Arabistan Krallığı ile kültürel ilişkilerin geliştirilmesini yararlı mütalaa etmiştir.

Bu nedenle, ülkemiz ile Suudi Arabistan Krallığı arasındaki kültürel ilişkileri bir hukuki temele bağlamak ve bu ilişkileri daha planlı ve devamlı bir şekilde yürütmek üzere, iki ülke, Riyad'da, 1 Mayıs 1974 tarihinde «Türkiye Cumhuriyeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Kültür Anlaşması»nı imzalamışlardır.

Anlaşma, niteliği itibarıyla, bugüne kadar Hükümetimizin özellikle diğer Arap ve İslâm Devletleriyle yapmış olduğu kültür anlaşmalarının benzeridir.

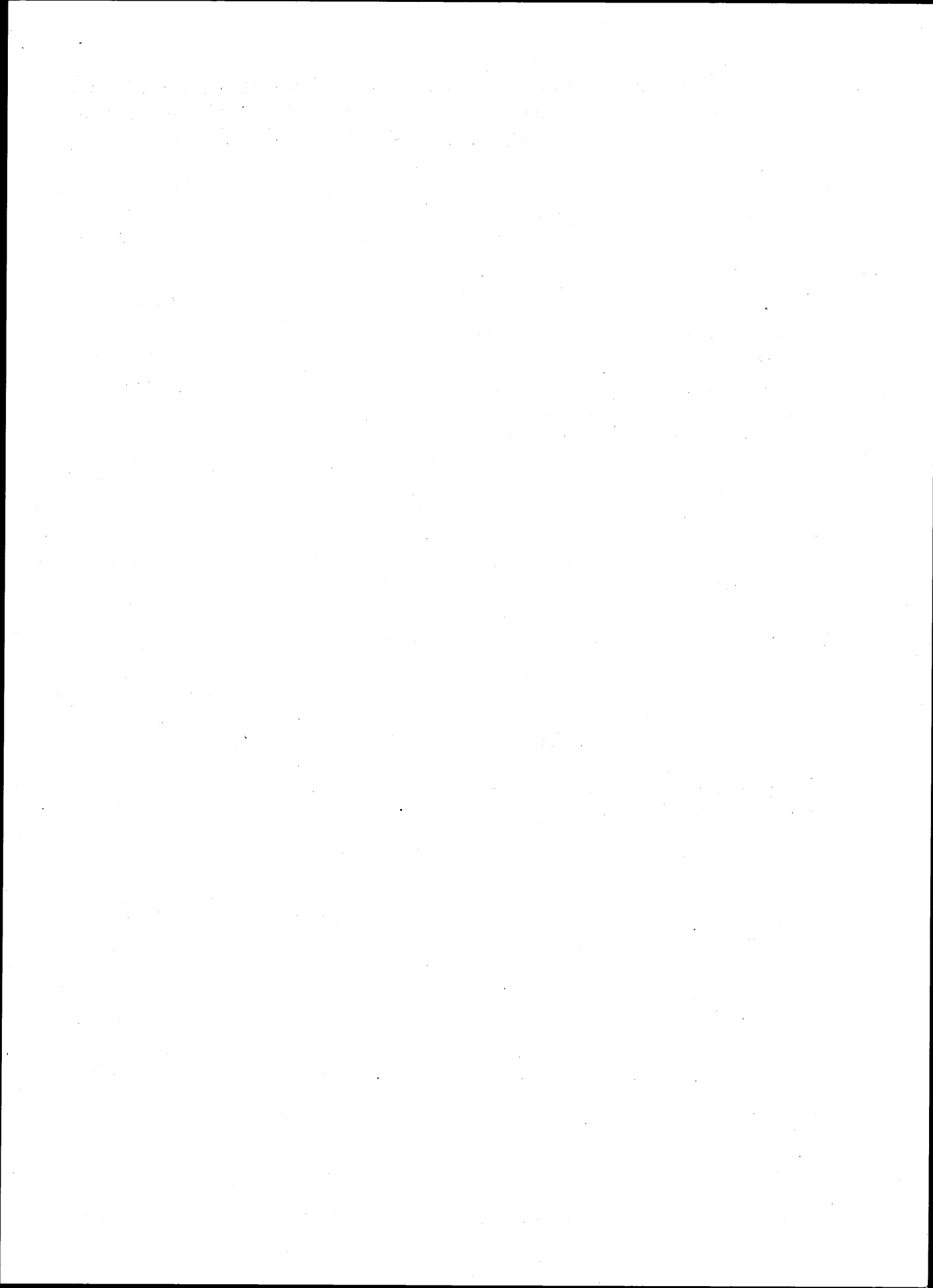
Her iki ülke arasında kültür, eğitim ve bilim ilişkilerini geliştirmek, ilmi ve edebî eserlerin mübadelesi, müzelerdeki eski eserlerin incelenmesi, spor temasları, sergiler tanzimi, ilmi konferanslar tertibi, eğitici ve bilimsel

film, ders ve radyo programları teatisi, okullarda yekdiğerinin tarih ve coğrafyasının bilimsel kıstaslara uygun şekilde okutulması, yürürlükteki millî kanun ve tüzüklere uygun olarak öğrenci bursları verilmesi, karşılıklı kültür merkezleri kurulması ve anlaşmanın uygulanması için en az iki yılda bir Karma Komisyon teşkili bu anlaşmanın başlıca esasları arasındadır.

Suudî Arabistan Krallığı ile aramızda var olan tarihi ve kültürel bağlar karşısında, iki ülkenin bir kültür anlaşması yapmalarının ilişkilerimizin gelişmesinde olumlu rol oynayacağı düşüncesi ile hazırlanan ve ön havaletleri uyarınca Millî Eğitim ve Dışişleri Komisyonlarından aynen kabul edilen bu tasarı, Komisyonumuzca da uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan Aydın <i>İsmet Sezgin</i>	Başkanvekili Adıyaman <i>Abdurrahman Ünsal</i>	Sözcü Gümüşhane <i>Turgut Yücel</i>
Adana Osman Çıtirik İmzada bulunamadı	Ankara H. Turgut Toker İmzada bulunamadı	Denizli <i>Hüdaî Oral</i>
Eskişehir <i>M. İsmet Anđı</i>	İçel <i>İbrahim Göktepe</i>	İstanbul Engin Ünsal İmzada bulunamadı
İstanbul Metin Tüzün İmzada bulunamadı	İzmir <i>Yücel Dirik</i>	İzmir Coşkun Karagözođlu İmzada bulunamadı
Kütahya <i>İlhan Ersoy</i>	Malatya <i>Ahmet Karaaslan</i>	Manisa <i>Gündüz Sevilgen</i>
Manisa <i>Süleyman Tuncel</i>	Samsun <i>İlyas Kılıç</i>	Sivas <i>Vahit Bozatlı</i>
Tekirdağ <i>Yılmaz Alpaslan</i>	Tokat <i>Hüseyin Abbas</i>	Zonguldak <i>Sebati Ataman</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Kültür Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında 1 Mayıs 1974 tarihinde imzalanmış bulunan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun, onaylama işlemlerinin tamamlandığının karşılıklı olarak mektup teatisi suretiyle bildirilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

3 . 8 . 1975

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>A. Türkeş</i>
Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Devlet Bakanı <i>H. Aksoy</i>	Devlet Bakanı <i>M. K. Erkovan</i>	Devlet Bakanı <i>G. Karaca</i>
Adalet Bakanı <i>İ. Müftüoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Asiltürk</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>Doç. Dr. Y. Ergenekon</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>F. Adak</i>	Ticaret Bakanı <i>H. Başol</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>Dr. K. Demir</i>	Güm. ve T. Bakanı <i>O. Öztürk</i>	Gıda - T. ve Hay. Bakanı <i>Prof. K. Özal</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Menteşe</i>
Çalışma Bakanı <i>A. T. Paksu</i>	Sanayi ve T. Bakanı <i>A. Doğru</i>	En. ve T. Kay. Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Turizm ve T. Bakanı <i>L. Tokoğlu</i>
İmar ve İskan Bakanı <i>N. Ok</i>	Köyşleri Bakanı <i>V. Poyraz</i>	Orman Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Genç. ve Spor Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>
	Kültür Bakanı <i>R. Danışman</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>A. M. Ablum</i>	

**DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SUUDİ ARABİSTAN KIRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA KÜLTÜR ANLAŞMASI

İki kardeş ülke arasında eskiden beri devam edegelen ortak ilişkiler ve dostane bağların mevcudiyetini gözönünde tutan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti, iki ülkenin kardeş milletleri arasında, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının ve UNESCO'nun tüzüklerine uygun bir şekilde, kültürel ilişkiler tesisi, iyi anlayış münasebetlerinin kuvvetlendirilmesi ve her iki Devlet arasındaki dostane bağların kökleştirilmesi amacıyla aşağıdaki metni yazılı Kültür Anlaşmasını imzalamaya karar vermişlerdir.

Madde : 1

Âkit Taraflar, kardeş milletleri arasında kuvvetli bağların kurulması gayesiyle, ülkeleri arasında kültür, eğitim ve bilim ilişkilerinin genişletilmesi için her türlü çabayı harcayacaklardır.

Madde : 2

Âkit Taraflar, yürürlükte bulunan mevzuatları çerçevesinde, özellikle aşağıdaki konularda gayret göstermek suretiyle iki ülke arasındaki kardeşlik ilişkilerini kültür, eğitim ve bilim alanlarında kuvvetlendirmeye çalışacaklardır.

A) Taraflarca tespit edilecek faydalı kitap ve broşür çeşitlerinin mübadele edilmesi, dağıtılması ve satılması için gerekli kolaylıkları göstermek;

B) Karşılıklı olarak el yazması kitap ve belgelerden faydalanılması, bunların fotokopi ve mikrofilm-lerinin çekilmesi için kolaylıklar temin etmek;

C) Kültür, bilim ve spor dallarındaki programların hazırlanıp gerçekleştirilmesi için füzumlu imkânları sağlamak;

D) Her iki ülkede bilim, sanat, edebiyat ve tarihle ilgili sergilerin açılmasını teşvik etmek;

Kültürel ve eğitici filmlerin karşılıklı olarak gösterilmesi, bunların mübadelesi ve kültür ve eğitimle ilgili belgelerin teatisi için gerekli kolaylıkları temin etmek;

F) Öğretmen, öğrenci, izci, sporcu ve her iki ülkede kültür ve eğitim işleri ile uğraşan ilgililerden kurulu heyetlerin karşılıklı olarak diğer ülkeyi ziyaretlerini kolaylaştırmak.

Madde : 3

İki taraf, bilim adamları, üniversite hocaları, araştırmacılar, öğretmenler ve eğitim, bilim, kültür, sanat, tanıtma ve teknik alanlarında çalışan diğer uzmanların çalışmak, konferans vermek ve sözü geçen konularda işbirliğinde bulunmak üzere mübadelesini teşvik edeceklerdir.

Madde : 4

Âkit Taraflar, bilimsel ve eğitici filmlerin, ders ve radyo programlarının, kitap ve diğer ilmi broşürlerin teatisi suretiyle birbirlerinin diğer ülkede tanınması imkânlarını kuvvetlendirecekler; ülkelerindeki ilmi ve kültürel gelişmelerin diğer ülkede tanınması olanaklarını kolaylaştıracaklar ve bu maksatla güvenilir bilgileri teati edeceklerdir.

Madde : 5

Âkit Taraflar, eğitim, kültür ve bilim alanlarında edindikleri tecrübeleri teati edecekler; uluslararası kültürel işbirliği yolunda gösterilen çabaları yoğunlaştırmaya çalışacaklardır.

Madde : 6

Âkit Taraflar, okullarında yekdiğerinin tarih ve coğrafyasının bilimsel kıstaslara uygun şekilde okutulması için gayret sarfedeceklerdir.

Madde : 7

Âkit Taraflar, yürürlükte olan mevzuatları çerçevesinde yekdiğerinin emrine burs tahsis edecekler ve karşı taraf vatandaşlarının okulları, yüksekokulları ve üniversitelerinde öğrenimlerini sürdürmelerini kolaylaştıracaklardır.

Madde : 8

Âkit Taraflar, müttekabiliyet esasları içinde yekdiğerinin ülkesinde kültür merkezleri kurulmasını kolaylaştıracaklardır.

Bu anlaşma hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak maksadıyla birbirleri nezdine Kültür Ataşeleri gönderilebileceklerdir.

Madde : 9

Bu anlaşma maddelerine uygun olarak ayrıntılı uygulama programlarının hazırlanması için Akit Tarafların temsilcilerinden teşekkül edecek bir Karma Komisyon kurulacaktır. Bu komisyon en az iki yılda bir sırasıyla Ankara ve Riyad'da toplanacaktır.

Madde : 10

İşbu anlaşma her iki Devletin yetkili organları tarafından gerekli onaylama işlemlerinin tamamlandığının karşılıklı olarak mektup teatisi suretiyle bildirilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde : 11

Taraflar, altı ay önce birbirlerine bildirmek şartıyla Anlaşmayı feshetmek veya değiştirilmesini istemek hakkına sahiptirler. Taraflardan biri diğeri anlaşmayı feshetmek veya değiştirmek arzusunda olduğunu haber vermediği sürece anlaşma yürürlükte kalacaktır.

İşbu anlaşma biri Türkçe diğeri Arapça olmak üzere iki nüsha halinde hazırlanmıştır. Her iki nüsha da aynı derecede muteberdir.

İşbu anlaşma 1 Mayıs 1974 Milâdi/9 . 4 . 1304 Hicri tarihinde Riyad'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti adına

Prens Fahad bin Abdülaziz

Başbakan Yardımcısı